

Nazwa kwalifikacji: **Udzielanie pomocy i organizowanie wsparcia osobie niepełnosprawnej**

Oznaczenie kwalifikacji: **Z.08**

Wersja arkusza: **X**

Z.08-X-16.01

Czas trwania egzaminu: **60 minut**

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2016

CZĘŚĆ PISEMNA

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 11 stron. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
2. Do arkusza dołączona jest KARTA ODPOWIEDZI, na której w oznaczonych miejscach:
  - wpisz oznaczenie kwalifikacji,
  - zamaluj kratkę z oznaczeniem wersji arkusza,
  - wpisz swój numer PESEL*,
  - wpisz swoją datę urodzenia,
  - przyklej naklejkę ze swoim numerem PESEL.
3. Arkusz egzaminacyjny zawiera test składający się z 40 zadań.
4. Za każde poprawnie rozwiązane zadanie możesz uzyskać 1 punkt.
5. Aby zdać część pisemną egzaminu musisz uzyskać co najmniej 20 punktów.
6. Czytaj uważnie wszystkie zadania.
7. Rozwiązania zaznaczaj na KARCIE ODPOWIEDZI długopisem lub piórem z czarnym tuszem/atramentem.
8. Do każdego zadania podane są cztery możliwe odpowiedzi: A, B, C, D. Odpowiada im następujący układ krerek w KARCIE ODPOWIEDZI:

A	B	C	D
---	---	---	---

9. Tylko jedna odpowiedź jest poprawna.
10. Wybierz właściwą odpowiedź i zamaluj kratkę z odpowiadającą jej literą – np., gdy wybrałeś odpowiedź „A”:

☒	B	C	D
-------------------------------------	---	---	---

11. Staraj się wyraźnie zaznaczać odpowiedzi. Jeżeli się pomylisz i błędnie zaznaczysz odpowiedź, otocz ją kółkiem i zaznacz odpowiedź, którą uważasz za poprawną, np.

☒	B	C	☒
-------------------------------------	---	---	-------------------------------------

12. Po rozwiązaniu testu sprawdź, czy zaznaczyłeś wszystkie odpowiedzi na KARCIE ODPOWIEDZI i wprowadziłeś wszystkie dane, o których mowa w punkcie 2 tej instrukcji.

Pamiętaj, że oddajesz przewodniczącemu zespołu nadzorującego tylko KARTĘ ODPOWIEDZI.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie 1.

Na podstawie wyników zamieszczonych w karcie obserwacji podopiecznego oceń ryzyko powstania u niego odleżyn, określone wg skali Norton.

*Karta obserwacji pacjenta
Ocena ryzyka powstania odleżyn wg skali Norton*

Kondycja fizyczna pacjenta	Punktacja	Ocena
Zła	1	☐
Mierna	2	☐
Dobra	3	☒
Bardzo dobra	4	☐
Kondycja psychiczna pacjenta		
Otępienie	1	☐
Dezorientacja	2	☐
Apatia	3	☒
Zwawy	4	☐
Aktywność		
Przykuty do łóżka	1	☐
Poruszający się na wózku	2	☐
Używający pomocy do chodzenia	3	☒
Poruszający się samodzielnie	4	☐
Mobilność		
Nieruchomy	1	☐
Bardzo ograniczona	2	☒
Nieco ograniczona	3	☐
Pełna	4	☐
Nietrzymanie		
Moczu i kału	1	☐
Nietrzymania moczu	2	☐
Sporadyczne	3	☐
Brak nietrzymania	4	☒

- A. Bardzo wysokie ryzyko powstania odleżyn.
- B. Zwiększone ryzyko powstania odleżyn.
- C. Wysokie ryzyko powstania odleżyn.
- D. Brak ryzyka powstania odleżyn.

Zadanie 2.

Asystent w celu określenia warunków domowych osoby niepełnosprawnej powinien zastosować

- A. ankietę.
- B. obserwację.
- C. analizę dokumentów.
- D. techniki socjometryczne.

Zadanie 3.

Wzmożone napięcie mięśni, drżenie spoczynkowe, spowolnienie ruchowe, chód drobnymi kroczkami, pochylenie sylwetki ku przodowi, szuranie nogami, to charakterystyczne cechy występujące u osób

- A. chorych na stwardnienie rozsiane.
- B. chorych na dystrofię mięśniową.
- C. z chorobą Parkinsona.
- D. z chorobą Burgera.

Zadanie 4.

Mężczyzna z wszczepioną endoprotezą stawu kolanowego, poruszający się o kulach, to osoba z niepełnosprawnością

- A. sensoryczną.
- B. psychiczną.
- C. fizyczną.
- D. złożoną.

Zadanie 5.

Która z wypowiedzi osoby z niepełnosprawnością może świadczyć o występowaniu u niej problemów psychospołecznych?

- A. Podczas przechodzenia przez ulicę nie widzę dobrze świateł sygnalizacyjnych i dlatego proszę o pomoc przechodniów.
- B. Gdy ludzie patrzą na mnie na ulicy czy w autobusie, to czuję się nieswojo, nie wiem wtedy co ze sobą zrobić.
- C. Zwykle sama wjeżdżam wózkem do autobusu, lecz czuję się pewniej, gdy ktoś mi pomaga.
- D. Najlepiej czuję się wśród ludzi, mam dużo znajomych, często spędzamy wspólnie czas.

Zadanie 6.

Asystent sprawuje opiekę nad starszą osobą, która ma niedowład kończyn dolnych i wykazuje znaczne trudności w samodzielnym poruszaniu się. W planowaniu opieki nad tą osobą w pierwszej kolejności należy uwzględnić

- A. wyłączenie w czynnościach codziennych.
- B. zadbanie o dobre samopoczucie.
- C. zapewnienie bezpieczeństwa.
- D. zapewnienie wypoczynku.

Zadanie 7.

Podopieczny leżący w łóżku wymaga wykonania toalety całego ciała. Mycie kończyn górnych asystent powinien zakończyć

- A. szczotkowaniem paznokci.
- B. szczotkowaniem dłoni.
- C. myciem nadgarstków.
- D. myciem pach.

Zadanie 8.

W pracy terapeutycznej z niepełnosprawnymi dziećmi zastosowano metody mające na celu wzbudzenie samoświadomości u podopiecznych przez poznanie własnego ciała. Wyniki badania zostały zapisane w Tabeli 1.

Posłużono się skalą reakcji dzieci na prowadzoną aktywność od A do F, gdzie:

A – oznacza pasywność, B – zainteresowanie, C – rozpoznanie, D – oczekiwanie, E – kooperację, F – inicjatywę.

Tabela I. Uczestnictwo dzieci w ćwiczeniach.

UCZESTNICTWO								
	MPD 20 dzieci		Z. DOWNA 20 dzieci		AUTYZM 20 dzieci		DZ. NIEWIDOME 10 dzieci	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%	ilość	%
AKTYWNOŚĆ I <i>kołysanie</i>	F 13	65	F 10	50	A 5	25	A 3	30
	E 4	20	E 5	25	B 5	25	B 3	30
	D 3	15	D 5	25	C 10	50	C 4	40
AKTYWNOŚĆ II <i>klaskanie i głaskanie</i>	F 9	45	F 7	35	A 4	20	A 2	20
	E 3	15	E 9	45	B 6	30	B 4	40
	D 8	40	D 4	20	C 10	50	C 4	40

Dokonaj analizy danych zamieszczonych w Tabeli 1 i określ, które dzieci w czasie badania wykazywały reakcję określaną jako pasywność.

- Dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym i dzieci z zespołem Downa.
- Dzieci z mózgowym porażeniem dziecięcym i dzieci niewidome.
- Dzieci z autyzmem i dzieci z zespołem Downa.
- Dzieci z autyzmem i dzieci niewidome.

Zadanie 9.

Które zaburzenia psychosomatyczne występują w stadium postępującej choroby Parkinsona?

- Przyspieszona motoryka i słaba ekspresja emocji.
- Przyspieszona motoryka i silna ekspresja emocji.
- Spowolniona motoryka i słaba ekspresja emocji.
- Spowolniona motoryka i silna ekspresja emocji.

Zadanie 10.

U podopiecznego chorego na cukrzycę i leczonego insuliną, na skutek większego niż zwykle wysiłku fizycznego może wystąpić

- hiperglikemia.
- hipoglikemia.
- retinopatia.
- nefropatia.

Zadanie 11.

U podopiecznej w podeszłym wieku, zagrożonej osteoporozą, często występują zaburzenia równowagi. Asystent opiekujący się kobietą powinien chronić ją przed ewentualnym upadkiem, ponieważ istnieje duże zagrożenie wystąpienia u niej

- A. zwichnięcia stawu.
- B. zerwania ścięgna.
- C. skręcenia stawu.
- D. złamania kości.

Zadanie 12.

W czasie posiłku podopieczny zadławił się, łapie się za szyję, nie może złapać oddechu i nie może mówić. W takiej sytuacji asystent powinien w pierwszej kolejności

- A. pochylić podopiecznego i wykonać uderzenia w okolicę międzyłopatkową.
- B. ułożyć podopiecznego w pozycji bezpiecznej i kontrolować jego tętno.
- C. stanąć za podopiecznym i wykonać uciśnięcia nadbrzusza.
- D. wykonać sztuczne oddychanie i kontrolować jego tętno.

Zadanie 13.

Przed rozpoczęciem karmienia podopiecznego przez założony zgłębnik żołądkowy należy ułożyć go

- A. w pozycji półwysokiej.
- B. w pozycji płaskiej.
- C. na prawym boku.
- D. na lewym boku.

Zadanie 14.

Podopieczny z powodu nietrzymania moczu używa pieluchomajtek. Asystent w czasie zabiegu higienicznego stwierdził u niego lekko zaczerwienioną skórę na pośladkach. Po umyciu i dokładnym osuszeniu tej okolicy ciała powinien posmarować skórę

- A. Olfenem.
- B. Altacetem.
- C. Naproxenem.
- D. Sudocremem.

Zadanie 15.

Mycie głowy osobie niesamodzielnej, leżącej w łóżku, najlepiej jest wykonać z użyciem

- A. wanienki pneumatycznej.
- B. zrolowanego koca.
- C. wózkowanny.
- D. miednicy.

Zadanie 16.

W celu ochrony przed odleżynami osoby z brakiem zdolności poruszania się w łóżku asystent powinien zmieniać ułożenie jej ciała co

- A. 1 godzinę.
- B. 2 godziny.
- C. 4 godziny.
- D. 5 godzin.

Zadanie 17.

Do mycia okolic ciała podopiecznego szczególnie narażonych na powstawanie odleżyn asystent powinien zastosować preparat o pH

- A. 5,0
- B. 5,5
- C. 6,0
- D. 6,5

Zadanie 18.

70-letnia podopieczna, cierpiąca na chorobę zwyrodnieniową stawów, ma utrwalone zmiany deformacyjne i funkcjonalne obu dłoni. Asystent wspomagający prowadzenie jej gospodarstwa domowego, a w szczególności przygotowywanie posiłków, powinien

- A. zaproponować podopiecznej przyrządzanie posiłków w szklanych naczyniach.
- B. zaproponować podopiecznej przyrządzanie posiłków w pozycji siedzącej.
- C. zakupić podopiecznej sprzęt kuchenne z pogrubionymi uchwytami.
- D. zakupić podopiecznej żeliwne garnki z drewnianymi uchwytami.

Zadanie 19.

Asystent pomagający podopiecznemu z niedowładem prawej połowy ciała w wykonywaniu ćwiczeń nauki chodzenia, powinien stać

- A. bliżej lewej strony podopiecznego i asekurować go od tyłu prawą ręką.
- B. bliżej prawej strony podopiecznego i asekurować go od tyłu lewą ręką.
- C. za podopiecznym i przytrzymywać go w talii obiema rękami.
- D. na wprost podopiecznego i trzymać go za obie dłonie.

Zadanie 20.

Asystent opiekuje się mężczyzną po operacji stawu kolanowego i realizuje program biernych ćwiczeń ustalonych z lekarzem i fizjoterapeutą, mających na celu zapobieganie zeszywnieniu w obrębie stawu. Której zasady powinien przestrzegać, wykonując serię ćwiczeń z podopiecznym?

- A. Wykonywanie ruchu biernego w granicach zakresów fizjologicznych.
- B. Stabilizowanie zdrowej kończyny podczas ćwiczeń biernych.
- C. Wykonywanie 80 powtórzeń ruchu biernego w jednej serii.
- D. Pobudzanie czynnego zginania i prostowania stopy.

Zadanie 21.

Pani Elżbieta jest po wszczępieniu endoprotezy stawu biodrowego. Przy przemieszczaniu się po schodach przy pomocy dwóch kul podopieczna powinna podczas

- A. wchodzenia najpierw postawić kończynę operowaną na schodek znajdujący się wyżej, potem dostawić kończynę zdrową wraz z kulami.
- B. wchodzenia najpierw postawić kończynę zdrową na schodek znajdujący się wyżej, potem dostawić kończynę operowaną wraz z kulami.
- C. schodzenia najpierw postawić kończynę zdrową na schodek znajdujący się niżej, potem dostawić kończynę operowaną wraz z kulami.
- D. schodzenia najpierw postawić kule na schodek znajdujący się niżej, a potem obie kończyny.

Zadanie 22.

40-letnia ociemniała podopieczna wychowuje samotnie dwoje dzieci w wieku szkolnym. Asystent ostatnio stwierdził, że porzuciła pracę, przestała zajmować się dziećmi, zaniedbuje dom, większość czasu spędza w łóżku. Twierdzi, że inni ludzie ciągle ją obserwują i chcą ją zniszczyć. Co może być przyczyną takiego zachowania?

- A. Uzależnienie alkoholowe.
- B. Zaburzenia psychiczne.
- C. Dolegliwości fizyczne.
- D. Zmęczenie fizyczne.

Zadanie 23.

20-letnia podopieczna, z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym od niedawna domaga się stałej pomocy w czynnościach codziennych, oczekuje ciągłej obecności opiekuna, kaprysi. Opiekujący się nią asystent powinien uznać, że podopieczna w ten sposób wyraża swoje problemy

- A. emocjonalne.
- B. adaptacyjne.
- C. depresyjne.
- D. fizyczne.

Zadanie 24.

Które działania pomocowe powinny być podejmowane wobec osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu znacznym?

- A. Pomoc w podjęciu zatrudnienia w zwykłych zakładach pracy.
- B. Wdrażanie do wykonywania czynności samoobsługowych.
- C. Kształtowanie sprawności pisania i czytania.
- D. Wdrażanie do niezależności finansowej.

Zadanie 25.

Podopieczny z chorobą Parkinsona od pewnego czasu ma trudności w samodzielnym poruszaniu się. Aby ułatwić choremu przemieszczanie się, należy

- A. dostarczyć mu wózek inwalidzki.
- B. zakładać mu ortezy do chodzenia.
- C. zaopatrzyć go w laskę lub balkonik.
- D. zaopatrzyć go w buty ortopedyczne.

Zadanie 26.

Do obowiązków asystenta opiekującego się niedosłyszającym podopiecznym, który używa aparatu słuchowego, należy pomoc

- A. w dobieraniu typu baterii do aparatu.
- B. w umieszczaniu aparatu w uchu.
- C. w dobieraniu rozmiaru aparatu.
- D. w dostrajaniu aparatu.

Zadanie 27.

Asystent opiekuje się 80-letnią kobietą z wszczepioną endoprotezą stawu biodrowego. Mając na uwadze usamodzielnienie podopiecznej w czynnościach codziennych, powinien przewidzieć zakup

- A. miękkiego tapicerowanego fotela.
- B. łyżki do butów z krótką rączką.
- C. nakładki na muszlę klozetową.
- D. chwytaków z krótką rączką.

Zadanie 28.

W czasie treningu samodzielności podopiecznej niepełnosprawnej z powodu choroby Parkinsona asystent organizuje ćwiczenia samodzielnego ubierania się. W tej sytuacji najlepiej będzie, jeśli przygotuje podopiecznej bluzkę zapinaną na

- A. zatrzaski.
- B. suwak.
- C. haftki.
- D. rzepy.

Zadanie 29.

30-letni pan Janusz porusza się na wózku inwalidzkim. Chciałby zdobyć cechy ułatwiające mu podjęcie pracy, takie jak: umiejętność obrony własnych przekonań i poglądów czy radzenia sobie z presją i naciskami. W tej sytuacji asystent powinien zaproponować mu udział

- A. w kursie informatycznym.
- B. w treningu asertywności.
- C. w treningu autogennym.
- D. w kursie językowym.

Zadanie 30.

W drugim etapie rehabilitacji kardiologicznej prowadzonej u osób po przebyłym niepowikłanym zawale mięśnia sercowego **nie należy** stosować

- A. pływania.
- B. spacerów.
- C. jazdy na rowerze.
- D. treningów siłowych.

Zadanie 31.

Działania lokalne, polegające na popularyzowaniu i promowaniu zawodowych osiągnięć osób z niepełnosprawnością, prezentowanie ich twórczości artystycznej czy organizowanie imprez integracyjnych, mają na celu

- A. kształtowanie umiejętności w zakresie pełnienia ról społecznych przez osoby z niepełnosprawnością.
- B. wzrost świadomości społecznej dotyczącej kwestii osób z niepełnosprawnością.
- C. zwiększenie potencjału zawodowego wśród osób z niepełnosprawnością.
- D. likwidację barier komunikacyjnych dla osób z niepełnosprawnością.

Zadanie 32.

40-letniemu podopiecznemu ze znacznym stopniem niepełnosprawności intelektualnej, w ramach aktywizacji społecznej należy zaproponować uczestniczenie w zajęciach

- A. placówki wsparcia dziennego.
- B. dziennego domu pomocy społecznej.
- C. środowiskowego domu samopomocy.
- D. poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Zadanie 33.

Asystent opiekujący się osobą leżącą w łóżku, która nie porusza się samodzielnie, zaobserwował u niej zmiany w postaci przykurczów w stawach kończyn górnych i dolnych. W planie kompleksowej pomocy podopiecznemu powinien uwzględnić działania wynikające z zaleceń

- A. diabetologa.
- B. rehabilitanta.
- C. opiekuna medycznego.
- D. ratownika medycznego.

Zadanie 34.

50-letni podopieczny, z orzeczoną umiarkowaną stopniem niepełnosprawności, jest osobą ociemniałą z powodu jaskry. Mężczyzna był pracownikiem naukowym i chciałby wrócić do pracy na uczelni. Która instytucja powinna pomóc mężczyźnie w rehabilitacji zawodowej?

- A. Wojewódzki Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności.
- B. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
- C. Wojewódzki Oddział Narodowego Funduszu Zdrowia.
- D. Terenowe Biuro Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Zadanie 35.

Samotna, chora na stwardnienie rozsiane podopieczna z niepełnosprawnością, chciałaby wystąpić o dofinansowanie zakupu roweru rehabilitacyjnego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Asystent powinien poinformować ją, że będzie to możliwe pod warunkiem, że miesięczna wysokość jej dochodu wynosi maksymalnie

- A. 55% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.
- B. 60% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.
- C. 65% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.
- D. 70% przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej.

Zadanie 36.

Do wniosku o dofinansowanie zakupu przedmiotu ortopedycznego ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych podopieczny **nie musi** dołączać

- A. kopii zlecenia lekarskiego na zaopatrzenie w przedmiot ortopedyczny.
- B. kopii aktualnego dokumentu stwierdzającego niepełnosprawność.
- C. oświadczenia o uregulowaniu zobowiązań wobec PFRON.
- D. faktury VAT za zakupiony przedmiot ortopedyczny.

Zadanie 37.

Do zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie podstawowych działań na rzecz osób z niepełnosprawnością określonych w Ustawie o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych **nie należy**

- A. likwidacja barier architektonicznych.
- B. prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej.
- C. rozpatrywanie wniosków kwalifikacyjnych i dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych osób z niepełnosprawnością.
- D. dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom z niepełnosprawnością.

Zadanie 38.

Podopieczny od 6 lat używa częściowo niesprawnego aparatu słuchowego, argumentując sytuację brakiem środków finansowych. Asystent powinien go poinformować, że może otrzymać refundację na nowy aparat, składając wniosek do

- A. Europejskiego Funduszu Społecznego.
- B. Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.
- C. Narodowego Funduszu Zdrowia.
- D. Polskiego Związku Głuchych.

Zadanie 39.

Dla osoby z niepełnosprawnością kończyn górnych z powodu niedowładu i przykurczów, znaczną barierą architektoniczną utrudniającą dotarcie do budynków użyteczności publicznej będą

- A. okrągłe klamki u drzwi.
- B. proste klamki u drzwi.
- C. drzwi wahadłowe.
- D. drzwi obrotowe.

Zadanie 40.

Karta Praw Osób Niepełnosprawnych **nie zapewnia** osobom z niepełnosprawnością prawa do

- A. dostępu do leczenia i opieki oraz świadczeń zdrowotnych uwzględniających stopień i rodzaj niepełnosprawności.
- B. pierwszeństwa w korzystaniu z zaopatrzenia finansowego przez ośrodki pomocy społecznej.
- C. dostępu do wszechstronnej rehabilitacji mającej na celu adaptację społeczną.
- D. pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej.